

nazb

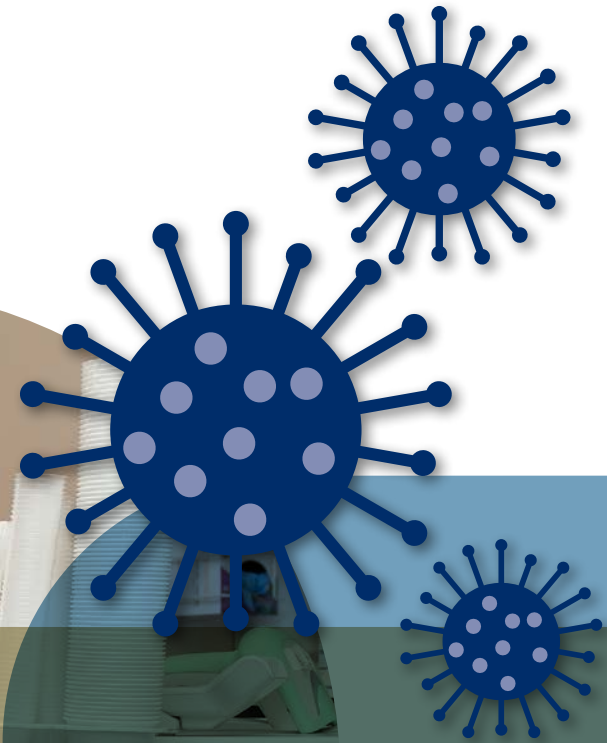
netwerk acute zorg brabant

Outbreak 2

Verslag ketenoefening 2019

www.nazb.nl

Inhoudsopgave

Voorwoord

Conclusies

De oefening

Tijdelijk oefening

Cijfers oefening

'Samen gingen we de uitdaging aan'

De afgelopen jaren is de samenwerking tussen ketenpartners sterker geworden en dat is mede te danken aan de uitdagingen die we samen zijn aangegaan. Een voorbeeld is de griep epidemie in 2017/2018. Door de grote aantallen grieppatiënten werden de Brabantse zorginstellingen overbelast. Wachttijden op de SEH's namen toe, ambulancepersoneel moest wachten om patiënten over te dragen aan het ziekenhuis en medewerkers draaiden dubbele diensten. Zorginstellingen zochten hulp bij elkaar om samen de zorg voor de acute patiënt te borgen.

Die beproevingen zijn de basis geweest voor het opgestelde regioplan waarin afspraken en maatregelen staan ter voorbereiding op periodes met beperkte personele capaciteit en een verhoogde zorgvraag. Tijdens de oefening Outbreak 2, gefinancierd uit de regionale OTO-stimuleringsgelden, werd dit plan getest. Dit digitale verslag geeft beknopt de highlights van de oefening weer en welke actiepunten hieruit voortvloeien.

Uiteindelijk is het succes van de oefening Outbreak 2 bepaald door alle deelnemers van Brabantse zorginstellingen. Voor jullie enthousiaste bijdrage wil ik mijn dank uitspreken, ook namens het dagelijks bestuur van het Regionaal Overleg Acute Zorgketen. Samen met jullie tillen we de acute zorg in Brabant naar een hoger niveau.

Bart Berden

Voorzitter Regionaal Overleg Acute Zorgketen Brabant

Terug naar inhoudsopgave

Griep epidemie in aantocht? Brabant is voorbereid

Is Brabant voorbereid op een griep epidemie? Dat oefenden zorginstellingen in de ROAZ-brede ketenoefening Outbreak 2 in oktober 2019. Lees hier de highlights van de uitkomsten van de oefening.

Het regioplan

In het regioplan staan afspraken en maatregelen om voorbereid te zijn op periodes met beperkte personele capaciteit en/of verhoogde zorgvraag, zoals bij een griep epidemie.

Aanleiding voor het regioplan was de griep epidemie 2017/2018. Toen bleek dat zorginstellingen de problemen waarmee ze tijdens de griep periode te maken kregen niet alleen konden oplossen. De acute zorgketen moet samen de schouders eronder zetten om de beschikbaarheid en continuïteit van de acute zorg in Brabant te garanderen.

Afspraken

Het plan is gebaseerd op een landelijk opgestelde escalatiematrix en toepasbaar gemaakt voor de Brabantse regio. Per fase (groen-zwart) beschrijven we welke acties zorgorganisaties kunnen nemen, wat regionale acties zijn, wie welke (regie)rol heeft, op welk niveau coördinatie plaatsvindt en welke taken en verantwoordelijkheden gelden. In fase oranje en rood worden gezamenlijke maatregelen ingezet. Alleen zo borgen we de acute patiënten-zorg in Brabant.

Griep epidemie in aankomst? Brabant is voorbereid

Alle betrokken Brabantse acute zorginstellingen werkten mee aan Outbreak 2. "Heel zinvol dat zoveel organisaties deelnamen aan de oefening", zegt Christine Schepel, manager NAZB. "De praktijk liet ons de afgelopen jaren zien dat het belangrijk is om acties in ketenverband af te stemmen. Denk aan de griep epidemie in de winter van 2017/2018. Dat had veel impact en toonde aan hoe afhankelijk we zijn van elkaar."

Caspar van den Brandt, relatiebeheerder RAV Brabant Midden-West-Noord, herkent zich in het geschetste beeld van Christine. "Wanneer je als zorginstelling geconfronteerd wordt met een griepgolf, word je met je neus op de feiten gedrukt. Op zo'n moment zoek je naar een ad hoc oplossing die niet altijd tot het gewenste resultaat leidt. De oefening Outbreak hielp ons te ontworstelen aan de waan van de dag en de focus te leggen ons goed voor te bereiden op een naderende griep epidemie."

Planvorming van meerwaarde

Tijdens de oefening werd de regionale planvorming beoefend. Dit regioplan met daarin onder andere de werkwijze omtrent de Brabantbrede monitoring en het drukteteam heeft zijn meerwaarde bewezen.

Christine: "Deelnemers vonden het regiobeeld dat door de Brabantbrede monitoring ontstaat waardevol voor interne besluitvorming. Tijdens de oefening maakten we voor het eerst gebruik van een uitgebreidere monitoring in fase oranje en rood. Hierin gaven organisaties aan welke maatregelen zij intern troffen om met de toenemende druk om te gaan. Dat bleek van grote meerwaarde. Het inzicht in de maatregelen die de verschillende organisaties namen, schepte vertrouwen dat iedereen actie onderneemt om acute zorg doorgang te laten vinden."

Drukteteam

Voor het eerst werd geoefend met het drukteteam. In dit team kwam een afvaardiging uit het tactisch Regionaal Overleg Acute Zorgketen (ROAZ) namens de betrokken sectoren bijeen om tijdens de piek van de griep epidemie (in fase oranje en rood) knelpunten en mogelijke oplossingen te bespreken. Arnoud Slooff, zorggroepmanager Bravis ziekenhuis, nam namens de ziekenhuizen deel aan het drukteteam. "Tijdens deze bijeenkomsten kregen we zicht op elkaars dilemma's en werden individuele problemen een gezamenlijk probleem. Inmiddels kennen we elkaar in het netwerk steeds beter,

Terug naar inhoudsopgave

In het drukteteam kwam een afvaardiging van de betrokken sectoren tijdens de piek van de griep epidemie samen om knelpunten en oplossingen te bespreken.

dat werd duidelijk in het drukteteam. Het was prettig om te merken dat er vertrouwen is opgebouwd en we samen bouwen aan een oplossing.”

Robert Janssen, zorggroepmanager ETZ en voorzitter van het drukteteam, sluit zich bij Arnoud aan maar vindt het ook zinvol om naar de samenstelling van het drukteteam te kijken. “Naast meer ondersteunende rollen zoals een Informatiecoördinator (ICo) en een logger, is het goed om vertegenwoordiging van de medische staf aan het drukteteam toe te voegen, afhankelijk van de fase waarin de regio zich bevindt. Hetzelfde geldt voor het aansluiten van de Verpleging,

Verzorging en Thuiszorg sector. Zo komen we nog beter tot passende en gedragen maatregelen.”

Organisatie

Deelnemers vonden de oefening nuttig en de opbouw in het scenario zeer reëel maar uiteraard zijn er ook verbeterpunten. Zo gaven deelnemers aan dat de oefening voor met name de ICo's een grotere tijdsinvestering met zich meebracht dan vooraf was voorspeld. Ook liet de oefening zien dat het belangrijk is de juiste functionarissen uit de organisaties te betrekken. Tijdens Outbreak 2 namen het lid van het tactisch ROAZ en een ICo deel. Tijdens een griep epidemie speelt echter in veel organisaties ook (de afdeling) capaciteitsmanagement een rol, bijvoorbeeld voor de monitoring. Voor een volgende oefening is het waardevol hen ook mee te laten oefenen.

Gebruik LCMS-GZ tijdens een griep epidemie

Uit Outbreak 2 komt naar voren dat ten aanzien van het gebruik van LCMS-GZ tijdens een griep epidemie aanvullende afspraken gemaakt moeten worden. Denk aan: wanneer wordt een incident aangemaakt (vanaf welke fase in de escalatiematrix); welke informatie wordt via LCMS-GZ gedeeld; de mogelijkheid voor

Dianne Aben

GROP/OTO-coördinator GGD Brabant-Zuidoost

// Oefening Outbreak 2 hielp ons kritisch stil te staan bij de continuïteit van onze zorgverlening wanneer 20 procent van het zorgverlenend personeel ziek is. Het is mooi om te zien dat dat leidde tot goede discussies en het aanscherpen van keuzes in onze dienstverlening. Niet alleen in samenwerking met onze ketenpartners, maar zeker ook intern. Het was prettig dat we dit in de voorbereiding konden toevoegen als oefendoel voor ons crisisteam. //

organisaties om de hele regio inzichtelijk te hebben via LCMS-GZ in plaats van enkel de veiligheidsregio waarin de organisatie zich bevindt.

Tijdens de oefening kwam het tactisch ROAZ in een ingelaste bijeenkomst extra bijeen. Deze bijeenkomst werd wisselend beoordeeld. Deelnemers gaven aan dat het goed is om iedereen bij elkaar te hebben maar ook dat zaken niet dubbel besproken moeten worden.

Mogelijke bespreekpunten voor een ingelaste bijeenkomst zijn: mandatering (als dat nog niet in de planvorming staat), terugkoppeling en effecten van ingezette maatregelen en scenariodenken in ketenverband.

Aanscherpen van de regionale planvorming

In het regioplan zijn, naast de maatregelen die zorginstellingen zelf treffen, ook gezamenlijke acties beschreven. Tijdens de oefening besprak het drukteteam welke regionale maatregelen aanvullend ingezet kunnen worden om de in-, door- en uitstroom van patiënten goed te regelen.

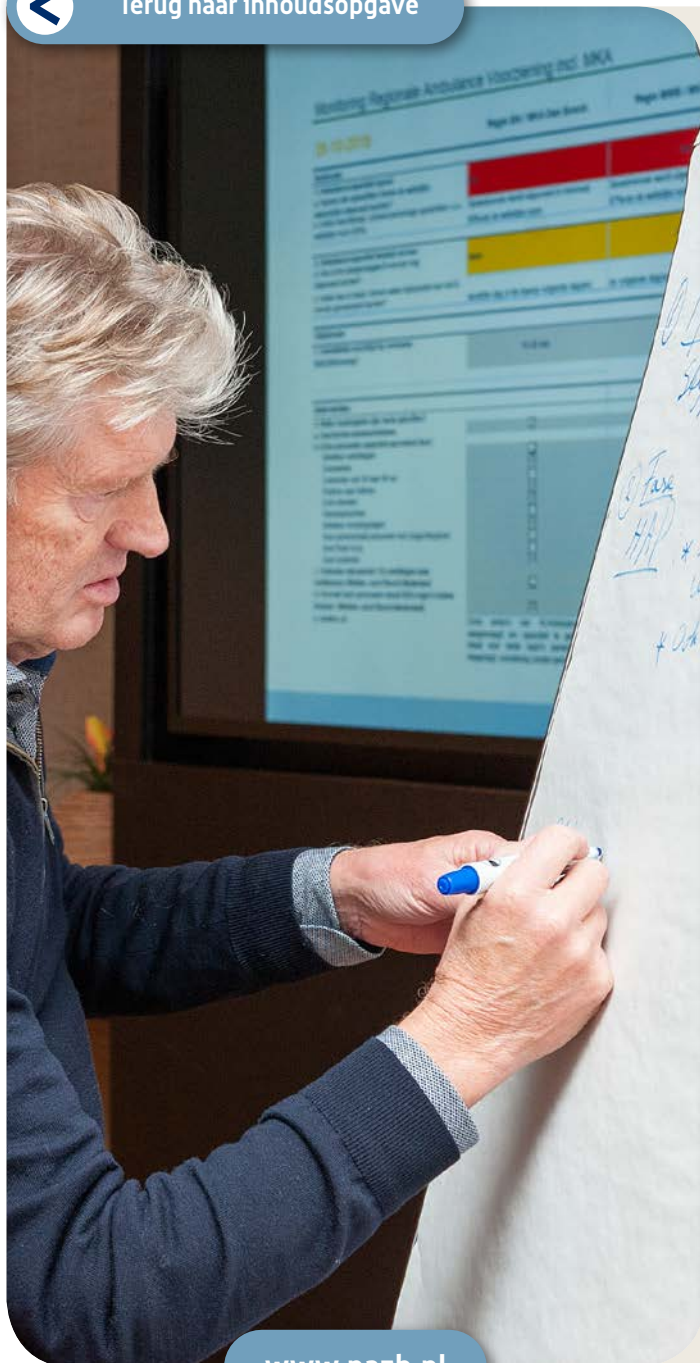
Dini Nuijtermans, manager Huisartsenpost West Brabant:
"Tijdens een griep epidemie zijn we op elkaar aangewe-

zen. Als de ziekenhuizen vol liggen, moet je daar als huisartsenzorg iets mee. We dachten creatief na over welke bronnen wij kunnen aanboren om patiënten langer thuis te houden, bijvoorbeeld door de inzet van de thuiszorg. Binnenkort nemen wij ons Huisartsen rampenopvangplan (HaROP) onder de loep en werken we de opgedane ideeën uit deze oefening, zoals uitbreiding van spreekuren in de dagpraktijken, verder uit."

Hoewel communicatie geen specifiek oefendoel was, bleek uit de oefening dat het belangrijk was om de verschillende communicatielijnen onderling goed af te stemmen. In het regioplan staat al beschreven dat het drukteteam, ondersteund door NAZB, een rol vervult in de communicatie richting ketenpartners, pers en andere regio's of externe partijen over de stand van zaken en eventueel regionaal genomen maatregelen. Ten aanzien van publiekscommunicatie vervult de GGD een belangrijke rol. Afspraken over wie verantwoordelijk is voor welk deel van de communicatie en werkwijzen gelden, worden verder ingevuld met de GGD, GHOR en de communicatieadviseurs van de zorginstellingen binnen de poule crisiscommunicatie.

Terug naar inhoudsopgave

www.nazb.nl

Het drukteteam besprak welke regionale maatregelen aanvullend ingezet kunnen worden om de in-, door- en uitstroom van patiënten goed te regelen.

Verdere acties die naar voren kwamen, waren het verbreden van de monitoring naar de huisartsenzorg in plaats van enkel de huisartsenposten, de mogelijkheid om ambulancepersoneel op huisartsenposten in te zetten, capaciteit creëren voor buurziekenhuizen, organiseren van cohortverpleging en de afstemming tussen subregionaal en ROAZ-breed overleg en het informeren en waar nodig afstemmen met zorgverzekeraars.

Vervolg

NAZB verzamelt alle besproken maatregelen en leerpunten uit de oefening, werkt deze verder uit en actualiseert vervolgens het regionale plan. Christine: "Outbreak 2 laat zien dat we goed op weg zijn. We hebben na de oefening Outbreak 1 en de griep-epidemie 2017/2018 samen met de regio flinke stappen gezet om de acute zorg onder andere in tijden van griep beter te organiseren met zijn allen. We richten ons het komende jaar op het nog verder aanscherpen van de planvorming en de samenwerkingsafspraken."

Kim Holtkamp

adviseur acute zorg NAZB

// Om tijdig in te spelen op veranderingen in de beschikbare regionale capaciteit, monitoren we samen met de GHOR-bureaus de actuele situatie bij de Brabantse [acute] zorginstellingen. Daaruit vloeien acties en maatregelen voort voor zowel individuele zorginstellingen als de hele ROAZ-regio Brabant. Het dagelijks bestuur besluit vervolgens over op- en afschaling. Het bestuur krijgt daarin advies van een drukteteam. //

Terug naar inhoudsopgave

De oefening

De eerste Brabantbrede ketenoefening (Outbreak 1) vond plaats in januari 2016. Drie jaar na Outbreak 1 hebben we in Brabant veel geleerd van de oefening en de griep epidemie van 2017-2018. Het dagelijks bestuur van het ROAZ wilde het regionale plan verder testen tijdens een nieuwe oefening: Outbreak 2.

Terug naar inhoudsopgave

Frank Rosier

projectleider Netwerkcentrum

// Het is fantastisch dat er vervolg is gegeven aan Outbreak 1. De wens om de coördinatie bij een griep epidemie op orde te hebben en als keten voorbereid te zijn, is een goede intentie. Ook bewonderenswaardig is de deelname van de vele ketenpartners en hoe een aantal instellingen Outbreak 2 aangrepen om naast het hoofddoel van de oefening ook hun eigen crisisorganisatie weer te beoefenen. Uiteindelijk bleek Outbreak 2 een geslaagde test van het opgestelde regionale plan waarbij een aantal verbeterpunten aan het licht is gekomen. De beschreven systematiek functioneerde goed. //

De oefening

In tegenstelling tot Outbreak 1, waar de nadruk lag op de interne bedrijfsvoering, stond in Outbreak 2 de regionale planvorming centraal. Hiermee beoogden we een hernieuwd beeld over ketensamenwerking tijdens een griepgolf te krijgen. De focus lag daarnaast op het oefenen van fase oranje en rood in de planvorming om zo tot aanvullende regionale maatregelen te komen die de zorgcontinuïteit in Brabant borgen.

Oefenvormen

Om de griepoefening goed voor te bereiden, dacht een klankbordgroep van ketenpartners mee over de inhoud. Deelnemende organisaties kozen voor deelname aan de oefening uit een minimale en een maximale variant. De minimale variant betrof het verwerken van data en

In het oefenscenario nam de intensiteit van de gevolgen van de griep epidemie toe.

info voor de regionale coördinatie en eventueel deelname aan regionale overleg. Van de organisaties die in deze variant meeoefenden waren het lid van het tactisch ROAZ en de informatiecoördinator (ICo) betrokken. Organisaties konden ook meedoen in een maximale variant waarbij ze naast het regio-aspect ook de eigen crisisorganisatie konden beoefenen.

Uitgangspunten

- Het scenario was een 'reguliere' griep-epidemie. Er was geen infectie A-ziekte betrokken.
- Meerdaagse realistische simulatie waarin de druk per week toenam.
- De opgestelde regionale planvorming vormde de leidraad voor de oefening.
- De focus lag op de keten: beoefenen van het drukteteam, delen van informatie en het nemen van regionale maatregelen.
- LCMS-GZ is ingezet om de meerwaarde tijdens een griepscenario te onderzoeken.
- Het Netwerkcentrum verzorgde de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van de oefening.

Terug naar inhoudsopgave

Tijdlijn oefening Outbreak 2

De oefening speelde zich af van 7 oktober tot 1 november 2019. In deze vier weken werd een griep-epidemie nagebootst waarin de intensiteit van de griep en de druk op de acute zorgsector gedurende de oefening steeds verder toenam.

Fase geel

Start van de griep epidemie
De Brabantse acute zorginstellingen starten met een wekelijkse Brabantbrede monitoring naar de actuele stand van zaken.

7 t/m 13 oktober

Fase geel

14 t/m 20 oktober

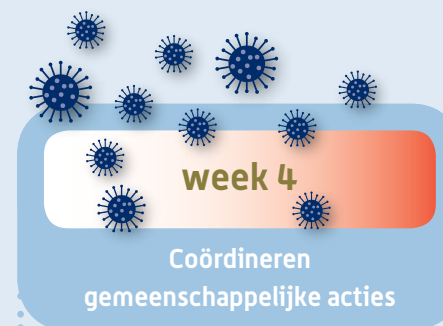
Fase oranje

De griep epidemie neemt toe
Het drukteteam met daarin een afvaardiging van het tactisch ROAZ komt voor het eerst bijeen. De frequentie van de monitoring wordt verhoogd naar 3 keer per week.

21 t/m 27 oktober

Fase rood

De piek van de griep epidemie
Het dagelijks bestuur komt bijeen en schaal op naar fase rood. De griep epidemie bereikt haar piek. Het drukteteam komt voor de tweede keer bijeen en ook het tactisch ROAZ wordt tijdens een ingelaste bijeenkomst bij elkaar geroepen. De monitoring vindt nu dagelijks plaats.

28 oktober t/m 1 november

www.nazb.nl

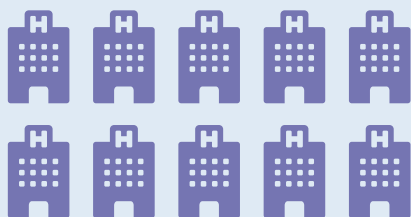

Terug naar inhoudsopgave

Cijfers oefening

10

ziekenhuizen

2

ambulancediensten
en meldkamers

9

deelnemers aan
de minimale variant

8

deelnemers aan
de maximale variant

3

GGD'en

5

huisartsenzorgregio's

2

GHOR-bureaus

1

centrale responscel

7,5

gemiddeld cijfer van
deelnemers aan de oefening

www.nazb.nl

Terug naar inhoudsopgave

Samen vormen we een stevig netwerk

COLOFON

Redactie Kim Holtkamp en Patricia van Roessel

Eindredactie Kim Holtkamp, Charlotte Reddingius
en Christine Schepel

Fotografie ETZ Fotografie & Film

Vormgeving Anja Verlaat

Bezoekadres Elisabeth-TweeSteden Ziekenhuis
locatie ETZ Elisabeth, Hilvarenbeekseweg 60, 5022 GC Tilburg

Postadres Postbus 90151, 5000 LC Tilburg

Secretariaat T 013 • 221 23 32

E secretariaat@nazb.nl